

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะ ผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการนำกระบวนการมีส่วนร่วม มาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 มาตรา พ.ศ. 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการ ทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้ การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษาซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากร การศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่ การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อน ให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ **หลักการมีส่วนร่วม โดยยึด คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ**

การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงาน และทางอ้อมคือ ร่วมวางแผนทาง นโยบาย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารอบรมผู้นำ การเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร 2550 : 88-90) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระลึกถึง 10 ข้อ

คือ 1) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน 2) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ
3) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลนไม่วางเฉยทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ 4) ต้องหมั่นสร้างและปรุงแต่ง
ตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชน 5) อ่อนน้อมถ่อมตนวางตัวเรียบง่ายอยู่กับชุมชน
และเพื่อนร่วมงานได้ 6) หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม
7) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ 8) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย
เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา 9) หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงานบริษัท ห้าง ร้านค้า
โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ 10) สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้าง สัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษามีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดและ
ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา 2) การกำหนดนโยบายเป้าหมายการจัดการ
การศึกษาแก่สถานศึกษา 3) การประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา 4) การเป็นผู้สนับสนุน
ทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา 5) การตรวจสอบการจัดการศึกษา

4. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1) สำรวจความต้องการการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา
3) การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ 4) พันธกิจกิจกรรมการปฏิบัติคือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ ความสำเร็จ
5) การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติ 6) การสรุปผลการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา กระบวนการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในการจัดการศึกษานับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วย
พัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กหากชุมชนมีส่วนร่วมใน
การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษารวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อครูแม่
ความรู้ด้านวิชาการด้านภูมิปัญญากับบุตรหลานย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่มส่วนชุมชน
ย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียนรวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่ม
มากขึ้นซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

บันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานรายบุคคล
โรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ครั้งที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

ด้วย ก.ค.ศ. ได้ออกกฎ ก.ค.ศ. การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ และได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ และหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๖ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒ จึงได้จัดทำข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้รับการประเมิน ขึ้น

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ จัดทำขึ้น

ระหว่าง

นายสมชาย บุญมั่งมี	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีโคตรบูรณ์	ผู้ทำข้อตกลง
	กับ	
นางอรรพรรณ ไสโยธา	ตำแหน่ง ครูโรงเรียนศรีโคตรบูรณ์	ผู้รับข้อตกลง

การทำข้อตกลงความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU)

๑. ข้อตกลงนี้จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการปฏิบัติงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน โดยนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) การเลื่อนเงินเดือน และค่าตอบแทนอื่น ๆ
- ๒) การพัฒนา เสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน
- ๓) การให้รางวัลจูงใจ
- ๔) การให้ออกจากราชการ
- ๕) การบริหารงานบุคคลเรื่องอื่น ๆ

๒. ข้อตกลงนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนางานแบบยั่งยืนและต่อเนื่องระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ ทุกคน และใช้สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของครั้งที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

๓. เนื้อหาในข้อตกลงให้ถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ทั้งนี้ ให้ถือเป็นนโยบายของโรงเรียนที่ทุกคนต้องร่วมมือ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดอย่างเสมอภาคกันทุกคน

(รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายบันทึกข้อตกลงนี้)

การลงนามรับข้อตกลง

เพื่อให้ข้อตกลงนี้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจ และปฏิบัติตามแนวทางนี้ ไปในทิศทางเดียวกันทั้งโรงเรียน

๔. ข้าพเจ้า นายสมชาย บุญมั่งมี ในฐานะผู้บังคับบัญชาของ นางอรรวรรณ ไสโยธา ได้พิจารณาและเห็นชอบกับรายละเอียดการดำเนินงานตาม แนวทางการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และข้าพเจ้ายินดีจะให้คำแนะนำ กำกับ และตรวจสอบผลการปฏิบัติราชการ ของ นางอรรวรรณ ไสโยธา ให้เป็นไปตามการทำข้อตกลงที่จัดทำขึ้นนี้

๒. ข้าพเจ้า นางอรรวรรณ ไสโยธา ได้ทำความเข้าใจการทำข้อตกลงความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) แล้ว ขอให้คำรับรองกับ ผู้อำนวยการโรงเรียนว่าจะมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลงานที่ดีตามเป้าหมายที่กำหนดในระดับสูงสุด

ผู้รับผิดชอบในเบื้องต้นอันประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ และ นางอรรวรรณ ไสโยธา ตำแหน่ง ครูโรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้สัญญาต่อกันว่า “จะร่วมมือกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและปฏิบัติงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อยกระดับการศึกษาและเพื่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสูงขึ้น”

บันทึกข้อตกลงนี้จัดทำขึ้น ๒ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทุกฝ่ายได้อ่านและเข้าใจตามข้อตกลงแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญและคู่สัญญาต่างยึดถือไว้ฝ่ายละ ๑ ฉบับ

ลงชื่อ.....ผู้ทำข้อตกลง
(นายสมชาย บุญมั่งมี)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีโคตรบูรณ์

ลงชื่อ.....ผู้รับข้อตกลง
(นางอรรวรรณ ไสโยธา)
ตำแหน่ง ครูโรงเรียนศรีโคตรบูรณ์

, ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

ภาพประกอบ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ภาพประกอบการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของครู

ภาพประกอบการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภายนอก

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

